

Strokovni posvet

Šola in vrtec skozi ogledalo

Prikriti kurikulum kot senca uradnega kurikulumuma se odraža v nezavednem ravnanju posameznikov in posameznic, četudi ga proizvajata družba. Zajema še vrsto drugih dejavnikov, kot so opremljenost vzgojno-izobraževalnega zavoda (VIZ), organizacija prostora ter število otrok v skupini ali mladih v razredu, a posvet bo osredotočen predvsem na to, kar je v moči strokovnih delavk in delavcev: na prepoznavanje in preseganje posrednih sporočil, ki jih otroci in mladi dobijo o sebi in drugih iz ravnanja odraslih. Ta sporočila največkrat zadevajo stereotipe in predsodke, ki se v ravnanju kažejo kot dajanje prednosti večinski kulturi in jeziku, po drugi strani pa kot diskriminacija določenih otrok in mladih, a tudi strokovnih delavk in delavcev. Strokovni posvet izpostavlja dobre prakse, umetniška dela in učna gradiva, na katere se lahko opremo, če želimo preseči predsodke in stereotipe ter druge samoumevnosti v vsakdanjem življenju vrtca in šole, ki ovirajo kurikularno prenovo.

Cilji programa:

- izpostaviti tiste samoumevnosti v vsakdanjem življenju vrtca in šole (dnevno rutino, klišeje, predsodke, stereotipe), ki pomenijo oviro pri uresničevanju kurikularne prenove;
- prepoznati in preseči nehotena, posredna sporočila otrokom in mladim;
- izpostaviti dobre prakse, umetniška dela in učna gradiva, na katere se strokovni delavci in delavke VIZ pri tem lahko oprejo;
- zagotoviti enake možnosti otrok v vrtcu ter mladih med šolanjem;
- zagotoviti večjo mero sodelovanja, soustvarjanja in soodločanja v VIZ.

1

Posvet bo potekal **v petek, 22. oktobra 2021, od 9.30 do 17.30 v Pionirskem domu – Centru za kulturo mladih** (Komenskega 9) v Ljubljani.

Strokovni posvet je vključen v Katalog programov nadaljnega izobraževanja in usposabljanja strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju (KATIS) in ovrednoten z 0,5 točke za napredovanje v naziv.

Število udeleženk in udeležencev je omejeno. **Prijave sprejemamo do 8. oktobra 2021** prek sistema KATIS (prijavite se s svojim uporabniškim imenom in geslom, izberete šolsko leto 2021/22 in izvajalca Mesto žensk) ali [prijavnega obrazca](#).

Po prijavi boste na e-naslov prejeli praktične napotke in predračun z bančnimi podatki Mesta žensk za plačilo kotizacije, ki bo za prijavljene prek KATIS-a znašala 69,97 €, za prijavljene prek obrazca pa 35,00 €. Kotizacija vključuje kosilo, vodstvo po razstavi in vstopnico za gledališko predstavo. Rok za plačilo kotizacije je 18. oktober 2021. Rok za odjavo od posveta je istega dne, 18. oktobra 2021. Odjave in vsa vprašanja o posvetu sprejemamo na e-naslov: tea.hvala@cityofwomen.org.

Produkcija: Mesto žensk v okviru evropskega projekta BePart, ki ga sofinancira program Evropske unije Ustvarjalna Evropa. Koprodukcija: Galerija Škuc, Lutkovno gledališče Ljubljana in Pionirski dom. Podpora: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Ministrstvo za javno upravo, Ministrstvo za kulturo, Mestna občina Ljubljana.

Strokovni posvet
Šola in vrtec skozi ogledalo

Program

9.30–9.40

Uvodni nagovor

9.40–10.20

Predavanje dr. Eve D. Bahovec:

Nove vednosti v (o)poziciji: prikriti kurikulum in spopad z novimi ideologijami

10.20–11.00

Predavanje mag. Darje Rakovič:

Šola in vrtec skozi ogledalo

Odmor (20 min)

11.20–12.20

Mag. Tea Hvala: moderiran pogovor po predavanjih

Sodelovanje, soustvarjanje in soodločanje v VIZ

12.20–13.00

Mag. Urška Jež: **predstavitev učnih gradiv in pripomočkov za enake možnosti**

13.00–14.20

Kosilo v Pionirskem domu in odhod v Galerijo Škuc (80 min)

14.20–15.10

Mag. Nevena Aleksovski: **voden ogled razstave Prikriti kurikulum**

umetnice Annette Krauss v Galeriji Škuc

Odmor in odhod v Lutkovno gledališče Ljubljana (20 min)

15.30–16.40

Ogled predstave Vse je v redu

v režiji Nataše Živković in s svetovanjem Sare Šabec nastopajo dijaki in dijakinje:
Špela Čekada, Petja Golec Horvat, Neža Ana Goričar, Tara Klemenčič Belšak, Pika Kovač,
Dominik Križ, Žak Može, Laura Penšek Kozmelj, Filip Perpar, Ela Romih in Sinja Smokvina

Odmor (10 min)

16.50–17.20

Prof. Sara Šabec: **moderiran pogovor z ustvarjalci in ustvarjalkami predstave**

17.20–17.30

Poslovilni nagovor

Strokovni posvet
Šola in vrtec skozi ogledalo

Biografije

Eva D. Bahovec je doktorica filozofije in redna profesorica na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani. Pred tem je bila zaposlena na Pedagoškem inštitutu Univerze v Ljubljani kot raziskovalka predšolske in družinske vzgoje. Na tem področju je izdala več publikacij in vodila več nacionalnih in mednarodnih raziskovalnih projektov, med drugim je bila nacionalna koordinatorka obsežnega projekta IEA PrePrimary Project, ki ga je vodil prof. David Weikard. Več let je bila ambasadorica svetovnega foruma World Forum for Early Education and Care. Vpeljala je eksperimentalni projekt Vrtec z evropskim delovnim časom – drugače v vrtcu (1994–1999), ki ga je vodila skupaj z mag. Darjo Rakovič in drugimi. Sodelovala je v več kurikularnih komisijah za prenovo šolstva in dve leti predsedovala Kurikularni komisiji Republike Slovenije za vrtce. Je soavtorica Kurikula za vrtce (1999), prelomnega dokumenta za področje predšolske vzgoje v javnem vrtcu, in soavtorica knjige *Šola in vrtec skozi ogledalo* (2004). Na področju ženskih študij je med drugim soustanovila revijo *Delta* (1995–2007), ki je leta 1997 prejela nagrado zlata ptica. Med letoma 2017 in 2021 je bila častna predsednica društva Mesto žensk.

Darja Rakovič je ravnateljica Vrtca Zagorje ob Savi in soavtorica knjige *Šola in vrtec skozi ogledalo* (2004), ki sta jo uredili Eva D. Bahovec in Ksenija Bregar Golobič. Poklicno pot je začela kot vzgojiteljica in nadaljevala s študijem pedagogike na Filozofski fakulteti v Ljubljani. V magistrskem delu (2011) se je posvetila vlogi strokovnih delavcev vrtca in opozorila na nujne spremembe. V okviru kurikularne prenove je kot vzgojiteljica vodila projektni oddelek Vrtec z evropskim delovnim časom – drugače v vrtcu (1994–1999) ter sodelovala v področni in predmetni kurikularni komisiji (1995–1996). Sodelovala je v raziskovalno-razvojnem projektu Dnevna rutina z vidika prikritega kurikula v vrtcu in prvem razredu: primerjava med stanjem pred kurikularno prenovo in po njej (2004). Sodeluje tudi pri stalnem strokovnem izpopolnjevanju za vzgojiteljice Modul II: vrtec, možnost izbire, drugačnost pod vodstvom dr. Eve D. Bahovec. Zavzema se za demokratizacijo vzgoje, odpravljanje seksizma in spreminjanje tradicionalnih spolnih vlog. Tem ciljem sledi tudi v mednarodnem projektu Verižni eksperiment v vrtcu, za katerega je Vrtec Zagorje ob Savi prejel priznanje za inovacije.

Tea Hvala je diplomirana komparativistka in sociologinja kulture z magisterijem iz antropologije spolov. Ustvarja kot književnica, urednica, kritičarka in prevajalka. Piše o feministični teoriji, aktivizmu in umetnosti ter prevaja strokovna in književna besedila. V preteklosti je soorganizirala festival Rdeče zore (2000–2014), na Radiu Študent soustvarjala oddajo Sektor Ž (2007–2017) in vodila delavnice skupinskega pisanja znanstvene fantastike Svetovi drugih (2008–2016). Od leta 2015 v Cerkljanskem mladinskem alternativnem klubu soorganizira festival Deuje babe. Od leta 2018 skrbi za knjižnico ter založniški in pedagoški program Mesta žensk. Je (so)avtorica številnih zinov, pedagoških gradiv in knjige za otroke *Skrivna bolnišnica* (2017) ter urednica vodnika *Po svoji poti: 25 izletov po zgodovini žensk* (2021).

3

PIONIRSKI DOM

Urška Jež je diplomirana kulturologinja in magistrica menedžmenta nevladnih organizacij. Z Društvom Mesto žensk sodeluje od leta 2006, do leta 2014 kot izvršna producentka. Od leta 2016 sodeluje pri nastajanju učnih gradiv #VsakDan8Marec. Pred tem je bila izvršna producentka Mednarodnega festivala animiranega filma Animateka. V Društvu 2 koluta je v letih 2006–2010 sodelovala pri razvoju in izvedbi vsebin filmske vzgoje v okviru programa kulturno-umetnostne vzgoje Slon. Kot sooblikovalka programa je v letih 2009–2010 sodelovala pri projektu Kulturstik: pilotnem projektu uvajanja novih, sodobnejših vsebin in metod kulturno-umetnostne vzgoje v kurikulumu osnovnih šol. Od leta 2005 je aktivna kot animatorica, mentorica in pedagoška vodja na mladinskih taborih: zdravstvena kolonija Pinesta, d.o.o., Novigrad (2005–2010), od leta 2010 pa pri Klubu prijateljev mladine Marindolus Kranj. Je tudi avtorica študije *Kulturno-umetnostna vzgoja in nevladni sektor v kulturi* (2017).

Nevena Aleksovski je akademska slikarka, likovna pedagoginja in magistrica kulturologije. Že vrsto let organizira in vodi ustvarjalne delavnice za otroke in mlade v okviru različnih projektov ter v sodelovanju z različnimi organizacijami. Od leta 2009 sodeluje pri snovanju in organizaciji projektov v Galeriji Alkatraz. Med drugim soorganizira umetniški festival recikliranja in DIY-kulture Reciklart ter projekt Zinkubator, ki je namenjen mladim. Od leta 2012 kot likovna pedagoginja in mentorica pri projektih kulturno-umetnostne vzgoje sodeluje tudi z Društvom ŠKUC. Ustvarja tudi na področjih risbe, slikarstva, ilustracije in umetniških fanzinov. Svoja dela je predstavila na več samostojnih in skupinskih razstavah v Sloveniji in tujini.

Sara Šabec je profesorica pedagogike in andragogike, magistrska študentka filozofije kulture ter samozaposlena v kulturi kot performerka, pedagoginja in producentka. Deluje na področjih uličnega gledališča, gledališke pedagogike in kulturno-umetnostne vzgoje. Je tudi članica uličnogledališke skupine Anke Piromanke. V okviru Gledališča Ane Monro vodi Šolo sodobnih performativnih in uličnih umetnosti, projekt Kultura po meri in projekt Z gledališčem nad učence in dijake. Sooblikuje festivale Ana Desetnica, Ana Mraz in Ana Plamenita, Mednarodni festival sodobnih umetnosti – Mesto žensk ter projekte Ulice so naše (SEZAM), Mini poletje (Mini teater) in gledališki program Mladinskega kluba Nade Žagar v Ilirski Bistrici. S Kinodvorom sodeluje na področju filmske vzgoje. Od leta 2000 v društvu Mesto žensk razvija skupnostne projekte, ki povezujejo umetnost in njeno občinstvo z izobraževanjem.

Nataša Živković je samozaposlena plesalka, performerka, koreografinja in pedagoginja na področjih sodobnega plesa, gledališča in performansa. V letih 2014 in 2015 je v zavodu Bunker v okviru projekta Igrišče za gledališče vodila osnovnošolske dramske krožke, gledališke klube in plesne ure. Več mednarodnih plesnih delavnic je vodila v sklopu projekta Uprizarjati spol – ples razlik, nazadnje v Bologni oktobra 2019. Od šolskega leta 2018/19 je zaposlena na Srednji vzgojiteljski šoli, gimnaziji in umetniški gimnaziji Ljubljana, kjer poučuje balet in gib. Leta 2019 je na festivalu Gibanica prejela nagrado Ksenije Hribar za najboljšo plesalko zadnjih dveh let, na festivalu Act v Bilbao pa nagrado za najboljšo predstavo za avtorsko predstavo *Sine*, s katero še danes gostuje po mednarodnih odrih. Njeno »družinsko trilogijo« sestavljajo predstave *Prva ljubezen*, *drugič* (2009), *Zavoljoočeta* (2014) in *Med dvema ognjema* (2020).

4

Annette Krauss je umetnica, pedagoginja in piska. V njenih konceptualnih praksah se srečujejo umetnost, politika in vsakdanje življenje. V svojem delu se posveča neformalnemu pridobivanju znanja in procesom normalizacije, ki oblikujejo naša telesa, način, kako uporabljamo predmete in vstopamo v družbo, ter kako to vpliva na naše videnje sveta in delovanje v njem. Deluje na presečiščih različnih umetniških zvrsti, kot so performans, video, raziskovanje preteklosti in vsakdana, pedagogika in pisanje. Sodelovala je pri vzpostavitvi več dolgoročnih participativnih projektov (*Read-in, Sites for Unlearning, School of Temporalities* in *Prikriti kurikulum*), ki premišlujejo o potencialu sodelovanja in ga hkrati udejanjajo v želji, da bi ovrgli samoumevne »resnice« o tem, kako je mogoče misliti kolektivnost in v njej živeti.

Špela Čekada obiskuje Srednjo šolo za oblikovanje in fotografijo Ljubljana. Že od malih nog se izraža s pomočjo likovne, plesne in filmske umetnosti. Ukvarja se tudi z grafičnim in 3D-oblikovanjem ter animacijo.

Petja Golec Horvat obiskuje Prvo gimnazijo Maribor. Ima dokaj visok odziv, včasih se smeje v neprimernih situacijah in vseč ji je zvok dežja. Zanima jo dramska igra, ukvarja pa se z gibom, plesom, padanjem in žganjem lukenj v hlače. Običajno se počuti srednje žalostno.

Neža Ana Goričar obiskuje Gimnazijo Poljane in Srednjo baletno šolo. Ima pramen sivih las, ki je seveda naravnega izvora. Najraje ima trenutek, ko sonce posije skozi mlade bukove liste. Njen življenjski cilj je najti življenjski cilj, saj je trenutno v eksistencialni krizi.

Tara Klemenčič Belšak ima rada dobre filme, kvaliteten spanec in čas zase. Navdušuje jo umetnost, posebej filmska režija. Redno si čisti čakre. Šola jo veseli, a kljub temu med obdobji preizkusov znanja popije petsto litrov kave.

Pika Kovač zna na pamet vse risanke sveta, dalmatinski »cigumigu« in tri tisoč decimalk števila pi. Obiskuje Gimnazijo Vič, skače v vodo, piše prozo in dnevnik ter riše stripe. Spi malo, sanja veliko. Preselila se bo na dobro staro Jamajko.

Dominik Križ obiskuje Gimnazijo Vič ter se posveča gledališki in filmski igri. Je tudi skavt, pevec, animator in pisatelj ter upokojeni lokostrelec in kitarist. Najraje se posveča teku, pohodništvu, hribolazenju, šahiranju, branju in gledanju filmov.

Laura Penšek Kozmelj obiskuje Gimnazijo Celje – Center. V prostem času sestavlja razbite steklenice in živcira mamo. Ima mačka Bojča, ki ji med pletjem vrta sedi na rami. Drevesom ob svojem domu želi splesti in nadeti barvita ogrinjala.

Žak Može obiskuje Srednjo vzgojiteljsko šolo, gimnazijo in umetniško gimnazijo Ljubljana. Ima oranžne lase. Ljubi floro in favno, ceni ustvarjalnost in dobroto. Njegov vzornik (a žal ne tudi prijatelj) je Adam Sandler. Otožne dni premaguje z mislijo na skorajšnji obisk Gardalanda.

Filip Perpar obiskuje novomeško splošno gimnazijo. Zanima ga gledališko in filmsko udejstvovanje, predvsem igra. Uživa tudi v petju, plesu, fotografiranju in risanju. V življenju ga pokonci držijo kaktusi in rumena barva.

PIONIRSKI DOM

Ela Romih alias trmasta mlada ženska, ki rada posluša blues in *TED Talks*, medtem ko čisti (čiščenja brez tega ne prenaša dobro), ter na ulicah neopazno fotografira ljudi, ki si tega po vsej verjetnosti ne želijo.

Sinja Smokvina je dijakinja Srednje šole za oblikovanje in fotografijo Ljubljana, kjer se uči grafičnega oblikovanja. Rada posluša stare jugošlagerje ter glasbeno zasedbo Smrt boga in otrok. Če je ne najdete v lokalu, kjer že pet ur sreba »kafe«, jo poiščite na rock koncertu, na katerem pleše kot *hip* mamica.